

Jak účinná je národní legislativa na ochranu ptáků? Příklad České republiky.

Vyhodnocení účinnosti podniknutých opatření na ochranu přírody je potřebné pro dosažení žádoucích výsledků a omezení neefektivních výdajů. Takové zhodnocení však často chybí, přinejmenším na národní úrovni. Vyhodnocení efektivity národní legislativy pro ochranu ptačích druhů v České republice nebylo dosud provedeno. Pro tuto analýzu byly použity údaje z hnízdních atlasů rozšíření ptáků z let 1985 – 1989 a 2001 – 2003. Populace 47 zvláště chráněných druhů vzrostly mezi oběma obdobími, tj. jejich početnost se navýšila po přijetí zákona na ochranu přírody a krajiny v roce 1992. Naproti tomu u 29 zvláště chráněných druhů došlo k poklesu početnosti a u 18 druhů zůstala početnost zhruba na stejné úrovni. Pozitivnější trend u populací zvláště chráněných druhů a obzvláště druhů kriticky ohrožených poukazuje na pozitivní účinek přijatého zákona. Nicméně, u druhů, které před účinností zákona ubývaly, se nepodařilo jejich status zařazením mezi zvláště chráněné druhy zlepšit. Je zřejmé, že neexistují dostupné údaje umožňující vyhodnotit skutečnou efektivitu realizovaných ochranných opatření. Pozitivní trendy zvláště chráněných druhů mohou proto spíše odrážet pozitivní trendy v populační dynamice druhů v Evropě spíše než důsledek aktivních ochranných snah. Je žádoucí provést další výzkum vyhodnocující, zda druhy profitovaly z ochranných opatření nebo se zlepšil jejich stav, protože se zvýšila jejich početnost v sousedních zemích.

Využitelné výstupy:

Vyhodnocení účinnosti podniknutých opatření na ochranu přírody je potřebné pro dosažení žádoucích výsledků a omezení neefektivních výdajů. Takové zhodnocení ale často chybí, přinejmenším na národní úrovni. Vyhodnocení efektivity národní legislativy pro ochranu ptačích druhů v České republice nebylo dosud provedeno. Pro tuto analýzu byly použity údaje z hnízdních atlasů rozšíření ptáků z let 1985 – 1989 a 2001 – 2003.

Populace 47 zvláště chráněných druhů vzrostly mezi oběma obdobími, tj. jejich početnost se navýšila po přijetí zákona na ochranu přírody a krajiny v roce 1992. Naproti tomu u 29 zvláště chráněných druhů došlo k poklesu početnosti a u 18 druhů zůstala početnost zhruba na stejné úrovni.

Populace zvláště chráněných druhů vzrostly v průměru významně více než populace ostatních druhů ptáků. Početnost druhů kriticky ohrožených vzrostla významně více než druhů ohrožených. Nicméně, u druhů ubývajících před rokem 1992 nebyla významná změna mezi zvláště chráněnými a ostatními druhy. U druhů s pozitivním či stabilním trendem byl významně pozitivnější trend u zvláště chráněných druhů než u nechráněných.

Pozitivnější trend u populací zvláště chráněných druhů a obzvláště druhů kriticky ohrožených poukazuje na pozitivní účinek přijatého zákona. Nicméně, u druhů, které před účinností zákona ubývaly, se nepodařilo zlepšit jejich status zařazením mezi zvláště chráněné druhy. Nárůst počtu kriticky ohrožených druhů, jejichž početnost neměla klesající trend, lze přičítat přímému pozitivnímu vlivu legislativy. Na druhou stranu je zřejmé, že neexistují dostupné údaje umožňující vyhodnotit skutečnou efektivitu realizovaných ochranných opatření. V České republice existuje jediný oficiální záchranný program pro tetřívka obecného. Z jiných studií hodnotících vynaložená opatření pro omezení počtu druhů v ČR vyplývá, že je účinnost vynaložených prostředků pro ochranu zvláště chráněných druhů velmi nízká. Pozitivní trendy zvláště chráněných druhů mohou proto spíše odrážet pozitivní trendy v populační dynamice druhů v Evropě spíše než důsledek aktivních ochranných snah. Je žádoucí provést další výzkum vyhodnocující, zda druhy profitovaly z ochranných opatření nebo se zlepšil jejich stav, protože se zvýšila jejich početnost jinde v sousedních zemích. Stanovení měřitelných cílů státní ochranou přírody je nezbytné, stejně jako úprava seznamu zvláště chráněných druhů na základě velkoplošného monitoringu.

Zdroj: Vorisek P., Reif J., Bejcek V., Stastny K. 2008: How effective can be the national law in protecting birds? A case study from the Czech Republic. *Folia Zoologica* 57 (3): 221-230.

Zadal: Jiří Pokorný

Jak účinná je národní legislativa na ochranu ptáků? Příklad České republiky.

Publikováno z Fórum ochrany přírody (<http://forumochranyprirody.cz>)

URL zdroje: <http://forumochranyprirody.cz/jak-ucinna-je-narodni-legislativa-na-ochranu-ptaku-priklad-ceske-republiky>